

gačna kurjava; peči je malo, in v tistih se kuri le po redkem; nasproti se na ognjišču vedno derva palijo od jutra do večera, in vsa družina krog sedi na klopéh, se od sprednje strani peče, od zadnje pa zmerzuje. To je potrata derv brez dostojnega prida.

Hicinger.

Domače navade.

Kako so si naši stari pomnili mejnike?

Po slovenskem Štajarskem *) vejo stari ljudje praviti, kako so njihovi starši in predstarši mejnike stavili in pomnili. Oni tega nikoli brez otrok niso storili. Kadar sta dva mejaša mejnike med svojo zemljo staviti šla, so mogli otroci ž njima iti. Na določenem mestu sta skopala jamo, djala nekoliko apna noter ali kakih čepinj, in postavila kamen naverh. Na to vse so mogli otroci dobro paziti in gledati, kje in kako je mejnik postavljen bil. In zdaj sta zakopala mejnik in ga zatlačila tako, da se je zadosti iz zemlje vidil. Na to vprašata otroke: „Otroci! ste li zdaj vidili, kadar bote veliki, kje je, in ga bote vedili najti, kadar nas ne bo več, in ga pokazati sosedom?“ Nato sta otroke dobro za uho vsekala in jih kečkala in tezala za lase, tako, da so zadosti imeli in da so se jim oči zalivale.

To je bil dober pomnež mejnikov, ker se je v pamet prijel in za celo življenje ostal, kakor še zdaj ljudje večkrat pravijo od zgubljenih mejnikov: „Jaz pa dobro vem, da je tū na poti mejnik stal; saj sem se marsikrat nad njim spodtaknil in si pavec na nogi razbil.“ Š.

Zakaj ženin in nevesta na svatbi ne smeta pred polnočjo plesati?

Pogostoma se na Krajskem vidi in sliši, da ženin in nevesta pred polnočjo ne plešeta. Zakaj ne? smo te dni na neki kmečki svatbi zvedili. Staro vražo namreč imajo, da ženinu, ako pred polnočjo plesati začne, konji pocerkajo, nevesti pa kurecina. — To dobro ima saj ta vraža, da ima več prida kot škode.

Za poduk in kratek čas.

Kdo bi svetu prav storil?

Slavni Esop v eni svojih basin pripoveduje, kako je nekaj potoval neki ded s svojim unukom in oslom. Ded je jezdil osla, unuk pa je šel peš za njim. Sreča ju množica ljudi, pa začne deda opravljati, kako mu more serce pripustiti, da njegov slabotni fantek za njim peš caplja, on starec pa jezdil osla. Ko sliši ded zabavljico, stopi z osla pa posadi unuka na-nj. — Enmalo dalje potujeta tako; pa spet srečata drugo množico ljudi. Ti začno zasmehovati unuka, da mlad fantalin jezdari, stari mož pa peš za njim korači. — Dedu to težko dé ker ni unuk tega kriv, in se vsede z unukom vred na osla. Al komaj jezdita tako deset stopinj, že ju srečajo spet ljudje, ki na glas vpijejo: ali nista zdrave pameti, da oba jezdita eno revno živinčo. — Stari oče, ki bi rad celemu svetu ustregel, veli zdaj unuku, naj ž njim vred stopi z osla in da oba bota dalje šla peš za njim. Pa spet ju sreča množica ljudi, ki že se od deleč na glas krohotá, da neumneža gresta peš, osel pa prazen. — Kaj družega je ded zdaj reči mogel, kakor: Kdo bi svetu prav storil?

Svet je tak bil in tak bo ostal vekoma. Kar se enemu človeku zdi zlo, to, drugi misli, je dobro in lepo. Malo je takih del, ki bi jih, če jih ena stranka hvali, druga ne grajala. Kadar se človek duševno trudi s kako rečjo, naj nikar ne misli na osla. Čas je pravi sodnik vsakemu. Delajmo in trudimo se za pravo, pa pustimo, naj ljudje go-

vorijo belo ali černo, kakor jim je drago. Kar eden zida, drug podera; tako je bilo in tako bo. „Glas. Dalm.“

Ako Bog da.

Narodna priča.

Turk je prašal Vlaha: ali gré jutri na sejm? „Grem, Aga — odgovori Vlah — ako Bog da.“ „Tudi jez grém, Vlaše, naj da Bog ali naj ne da.“ — Ko drugo jutro dan napoči, vstane Vlah pa se napravi na sejm in memo hiše turkove gredé pokliče Turčina: „Aga! čuješ, greva na sejm.“ „Priatelj! jez ne morem — mu odgovori Turk — nocoj mi je konj cerknil.“ — Ako Bog kaj neče, s tem človek razpolagati ne more; zato ima prav naš narod, da pri vsakem prihodnjem početji pravi „Ako Bog da“, zakaj vse je v rokah Božjih; kar on dopusti, to se zgodi.

„Glas. Dalm.“

Kratkočasnica.

Tik tak.

Nekega lepega jesenskega dne oče Aleš, pošten in zveden kovač, pridši iz delavnice k obedu, nagovorijo svojo mladino tako-le: Le dobro se najejte, potem greste, ker je lepo vreme in popoldne šole nimate, z materjo na polje krompir kopat; kajti slabo vreme se nam utegne narediti in dolgo časa terpeti, razun tega imamo pa najraje, da ga hitro domú spravite, ker se močno govori, da so pričele vkljub poljskih čuvajev zraven pravih miš tudi kerščene k njemu v vas hoditi.

Po obedu poiščejo bratje in sestre matike, vile, mati pa vzamejo med tem nekoliko malice s sabo, ter se vsi odpravijo na pot. Kmali so na njivi pri majhnem najetem prostoru, na katerem je njih krompir vsajen. Njihovo veselje, ki so bili le na tesno mestno ozidje navajeni, tū v prosti naravi sred plodnega polja, saj danes nekoliko dela kmetijskih otrok poskusiti, o katerem so se s temi večkrat v šoli pogovarjali, si more le ta misliti, ki je sam že kaj enacega doživel. Urno se spravijo na delo ter se tako pridno vedejo, da je ob petih že ves krompir izkopan. Vsedejo se zdaj k malici. Davno so bili že s to pri koncu in solnce se je že za gore skrilo, ko vozač še le s konjem pridirja, tako, da je popolnoma tema, ko domú krompir pripeljejo, ktere ga koj pred vežjo na tla stresejo. Oče vozniku vožnjo plačajo, ki hitro sopet konja proti domu požene; domači pa se lotijo krompirja, da ga nocoj saj v vežo spravijo. Mati jim za večerjo zraven podmeta novega krompirja v oblicah pristavijo, ki jim zlasti danes, ko so se na polji dobro vtrudili, kaj dobro diši.

Ko drugi dan ob desetih iz šole pridejo, jim velijo mati krompir v klet nositi, in sicer debelega kakor drobnega posebej, z matiko posekanega, z vilami prebodenega ali nagnjitega pa na stran devati. Ko pa Lojze, kaci 8 let star deček, v posled vidi, da se kup v veži vedno bolj niža, in da pozneje ne bo mogel v zaperto klet, iz ktere bi krompir v kovačnico peč nosil, ne premišluje dalje, kaj bi storil. „To in pa nič, da bi jez tū krompir tjè v en dan v klet nosil, potem bi ga pa nič peči ne mogel“ — sam sabo mermra, ter si napolni pri prvi priložnosti, ko so bili drugi ravno v kleti, polne žepe krompirja in hiti za hišo na vert, kjer že ni bilo več enoletnih rastlin. Tū si je bil poprej za zaklad krompirja na grèdi primerno jamo izkopal in jo tako umetno zadelal, da je nihče ni opaziti mogel, le toliko prostega je pustil, da je z roko noter seči mogel, kar je pa tudi z mahom še pokril. Gredečemu na vert, mu krompir iz prepolnega žepa na tla prične leteti; rad bi ga bil koj pobral, toda pripogniti se ne more zavoljo prepolnih žepov in mu še drugi hočejo iz žepa pasti. Toraj najprej te iz žepa, potem pa stresene v zaklad spravi, odide in se celi dan nič za zaklad ne zmeni.

V saboto pa, komaj se ob desetih iz šole domú ver-

*) Ravno ta navada je bila in je še zdaj na več krajih na Krajskem; nedavnej smo sami to slišali. To so res pametniki „ad hominem“.

Vred.

nivši, je že pri svojem zakladu, iz katerega nekaj krompirjev vzame in ž njimi v kovačnico leti, kjer bi jih bil čez dobro uro spečene dobil. Al ker ga v noge zebe, se v ješi na koritu, ki ga imajo kovači za ogenj gasiti, vsede, da bi se tū pogrel in pečenega krompirja dočakal.

Oče in njih pomočnik Janez, ki sta ga že večkrat sēm pridšega nalašč s kako rečjo dražila, ga tudi zdaj z vprašanjem razdražita, ali je bil morda tudi on med tistimi, katerim so danes v šoli učnik nekaj gorkih na herbet naložili? Ko se Lojze z vso zgovornostjo izgovarja, da njega ni kaj enacega doletelo, ampak, da so učnik le Kodrovega Petra in Bahačevega Tineta zares čudno kaznovali, ga ta dva dražljivo vprašata, rekši: No, povej nama, povej, kako pa je bilo; bova slišala, ali je res, kar nama je Borajt pravil.

Lojze, ki je imel dober jezik in se mu je ta kaznenova in smešna zdela, res prične pripovedovati.

Peter zleze namreč pod klopi, pod katerimi sēm ter tje po vseh štirih lazi, dokler da ne pride do Pavličkovega Jožeta, katerega toliko časa za hlače vleče, da se ta, ki je ravno bral, nasmeja in pod klop pogleda. Učnik h klopi pridši Petra opazijo in mu spod klop priti velijo, kjer mu nizek stol pripravijo. Počasi se Peter k stolu pomika in se zadnjič na-nj vsede.

„Oh! stoj, stoj „cigan“ — mu učnik rečejo — to bi bilo pregosposko za te; vsedi se, ker rad po tleh laziš, na tla in deni noge na stol; z eno roko se pa znaš na tla opreti. Vsi se smejamo z učnikom vred in se čez klopi stegujemo, da bi natanko vidili novo kaznen. Učnik vzamejo iz žepa okroglo škatlo in se hočejo z duhanom okrepčati, — toda zdaj se spomnijo, da so včeraj popoldne Tineta po duhana poslali, katerega pa ni bilo več nazaj. Berž ga poprašajo, zakaj ni prišel potem v šolo? Tine se spervega izgovarja, da je denarje zgubil; al kmali ga naženejo, da pové, da si je rožičev kupil.

„Aha, tako znaš ti“ — se zaderejo nad njim — „le škoda, da ima že Peter nizki stol za podnožje; pa naj bo, tebe bom pa povikšal. Stopi na mizo; na tej pa le z eno nogo stoj; tū vzemi škatlo v roko in jo derži kviško“. Vsi se iz celega gerla spet smejamo.

„Prave tiče — se oglašijo oče, nažokano lulo z živim ogljem prižigaje — imajo v šoli“. „Kako pa — vpraša dalje Janez smejaje Lojzeta — sta li bila dolgo tako?“

„Gotovo — odgovori Lojze — bi bila dalje tukaj, ko bi ne bil nek součenec notri prišel, ki se pri tem pogledu, ki se ga ni nadjal, na ves glas smejati začne. Peter ga hoče pogledati, ker mu je pa roka oterpnila, se zverne na stran in stol na-njega, tako, da je bilo cel „prekucius“, Tineta pa že težko na nogi stoječega ta ropot tako ostraši, da mu škatla z roke na tla pade. Zdaj, zdaj smo se še le smejali, ker se je Peter izpod stola kobacal, in Tine s peresom na tleh ostali kupec duhana v nek papir pobiral, katerega je potem mogel preč stresti. Učnik ju zdaj v klop pustijo z opombo, da ju bojo pri prvem pregrešku s palico do oslovske klopi spremljevali“.

„No, no, to so besede — se mu Janez na to pripovedovanje nasmeja — dobro si jih zapomni, ne bo dolgo, ko jih boš tudi ti čutil“.

„Jez že ne — mu zaverne Lojze, s tem nekoliko zdražen — kaj misliš, da smo za vsako reč tepeni; pa saj bi jih ti ne deržal namesto mene; poglej raji krompir, ali je že pečen, kakor pa, da bi mi zmiraj nagajal“.

„Le pol ure še počakaj — mu Janez reče — vmes se boš ravno oddahnil“.

(Kon. sl.)

Slovensko slovstvo.

Slovenska Vila je pridna. Ni davnej, kar smo svojim bravcom veselo novico oznanili, da gosp. Cegnar bo po naročilni poti izdal zbirko svojih pesem, po katerih so prijatli domače poezije že gotovo tako obilo segli, da bojo za-

gledale kmali beli dan, — in že moremo spet povedati, da tudi gospod Miroslav Vilhar bo izdal iz bogate svoje zbirke zvezek slovenskih pesem, ki jih bo — tega smo si svesti — občinstvo radostno sprejelo. Natiskujejo se že v Milicovi tiskarnici in utegnejo biti kmalo gotove. Iz mične zbirke po zapopadku zelo različnih pesem smo si izbrali dve, ki ju bomo — danes eno, drugi pot drugo — podali častitim bravcom za pokušnjo.

Župan.

Postava zverinam je nova podana,
Zatoraj si volijo urno župana;
Pa kaj jim volitve koristile so,
Na verbi nam sraka razlaga tako:

Zberejo medveda; al medved je merha,
Zarobljen in kosmat od pete do verha;
Budil z godernjanjem prezgodaj jih je,
In s tacami sodil, pravično al ne.

In koj se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberó si jelena; pa on rogovili,
Prevzetén povsod med pervake se sili;
Z rogato glavico je pač darovan,
Al v glavi ošabni je malo možgan.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberó si rujavca, iz šume lesjaka,
Na katerem krivična je sleherna dlaka;
Kupaval je sam in prodajal je sam,
Da z ljudsko kervjo si napolnil je hram.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberejo si zajca; al zajec neveden
Za skerb in čast domovinsko ne vreden
Ni póznal postave, se slednega bal,
Ponoči je kimal, podnevi je spal.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberejo si kosa po tem gospodarja,
Al kos pa prezviti povsod se ukvarja;
Žvižgával jim vedno iz enih je strun,
Skoz okence vsako potikal je kljun.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberejo si osla; pa osel zabiti,
Nobene po všeči ni znal obrniti;
Z ušesi le miga in v prahu leži,
Pa kjer se povalja, tam dlako pusti.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá nam županil ne bo!“

Zberejo si palčka; al on je skakavček,
Natihoma léta priliznjen hinavček.
Zverine je dražil, unemal prepír,
Pobegnil iz loze je ljubljéní mir.

In spet se oglasi jih sto:
„Le-tá tud županil ne bo!“

Od tadaj zverina, tako zapeljana,
Po svetu širocem si išče župana;
Če pravega bo pripeljala na dom,
Prijatli! poročil al pisal vam bom!

Mir. Vilhar.

Ozir po svetu.

Nova turška postava zastran ženske obleke.

Ošabnosti in presilnega lišpa je zlasti med ženstvom čedalje več; skor bi smeli reči, da fabrike naše ženstvo delajo, to je, le to, kar fabrika naredí, jim je pri sercu, v tem išejo svoje časti — za vse drugo jim je malo mar. Taka je na Turškem, taka v Parizu in na Dunaji, taka pa tudi v Ljubljani, v Gradcu itd. Sultan je stopil tej razvadi na noge. Nedavnej je namreč dal postaviti zastran ženske obleke. Razglašena je bila po vseh mošéhah (cerkvah) tako-le:

žala. Šaljivi Antonio reče: „Prijatelj Lupo, za to ribico ali kraj nje!“ In gondolar prav umno ravna veslo, da zmiraj v bližini teh žensk ostanejo.

„Čuješ Jelka, primi za mandolino in zapoj mi kakošno“ — tako reče stareja k mlajši. Dekle vzame nastroj, nabira strune in začne z neskončno milim glasom znano slovensko pesem popevati:

Kdor će pa vedit,
Kaj je ljubezen?
Mene naj vpraša,
Jez mu povem.

Dolga ljubezen
Gotova bolezen,
Gotovo je ranjeno
Moje serce.

„Čuješ Lupo? to so glasi iz tvoje domovine — reče Antonio — no! ali ne bodeš odgovarjal?“ Lupo je bil vès zmešan. „To so zopet oni glasi — pravi Antonio — ktere sem že večkrat poslušal iz verta benediktinarc. Kdo e to krajnsko dekle, in kaj jo goni iz tihega kloštra zvečer na sinje morje? Giovane! ravnaj bliže gondolo“ — in sedaj vzame svojo kitaro in s krepkim glasom odgovarja:

Ljubi pa pride,
Kušne, objame, —
Prec je ozdravljeno
Tvoje serce!

„Teta, teta! ta mlada gospoda sta iz moje domovine“ — pregovori Jelka vsa vznemirena — al modra teta prec veli gondolarju, naj peljá h kraju, ker treba je domú iti. Tudi Lupo in Antonio jadrata proti morskemu bregu in zasledujeta neznane ženske podobi.

Ženski koračite naravnost proti samostanu benediktinarc. Pred vrati malo postanete; Jelka pozvoni, in vrata se odprejo za kratek čas in sopet se zaprejo in ž njimi tudi zasledovane ženske.

„Jeli je mogoče — pravi Lupo — da ta mladi cvet mora veniti med ozkimi stenami tihega samostana? — Oj žalostna osoda mladega dekleta!“ — Tako toguje Signor Lupo, ter se z Antoniem podá tudi domú. Drugi dan že ob petih stoji Lupo naslonjen na steber cerkve sv. Katarine. Pobožne nune se zberejo na tarah (koru), in hvalijo usmiljeno mater Božjo. Ko se zglesi ljubeznjiva pesem:

O sanctissima
O piissima
Dulcis Virgo Maria!

Lupo vès strepeče, ker med različnimi glasi se močno čuje glas Jelkini, mil in sladek, kakor sreberu strunin glas.

Ni mogel dalje ostati v cerkvi, temoč vès vznemiren dirja k morju in sam s seboj govori: „Tako v globokem morji je zakopano vse moje upanje; o terda osoda, o žalostno bivanje, kadar skeleče rane v sercu pečejo“.

„Ne obupaj — ga v tem hipu udari prijatelj Antonio na ramo — imej lahko serce; ni še vse zgubljeno. Mlado dekle ni še storilo obljube vse svoje dni v kloštru živeti, tudi je ne bode. Jez sem zvedil, odkod da je to dekle. Hčerka je karlovškega grajšaka iz tvoje domovine kraj cerkniškega jezera, in je tukaj v samostanu na odgojitvi. Stara njena teta je bila prvo tukaj omožena z bogatim patricijem Močenigom; po njegovi smerti pa si je izvolila pobožna udova tiho mesto kloštra, da v pokoji sklene svoje življenje. Jelka še ostane celo leto tukaj, da se podučí v potrebnih rečéh. Ker je bolehná, jo teta vsaki večer peljá na morje; tudi nocoj znaš zopet njeni mični pev na morji poslušati“.

„Hvala ti, dragi moj prijatelj — reče Lupo — da bi že le skoro prišumela hladna noč!“ Prijatelja se poslovita in vsak se podá k svojim opravilim.

(Dalje sledí.)

Kratkočasnica.

Tik tak.

(Konec.)

Ali Lojze se že naveliča sedeti in gré iz ješe nekoliko po kovačnici se tū pa tam pri mnozih orodjih ustavlja. Kar zagleda na tleh blizo štora, na katerem je naklo, štiri-voglato, pavec debelo železo ležati, sred kterega podolgasto, okroglo železo z zavojem tičí — vertilo ali šravb. Rado-veden, kaj nek to biti mora, ga vzame v roke in gori in doli vinta, ter vpraša očeta za ime te stvari.

Oče, smešen mož, spoznavši, da vertilo fantiča mika, mu nočejo pravega imena povedati, marveč mu pravijo: No, da še imena reči ne veš, ki jo vsak kovač, mizar, voznik in sto družih.....

„A, kaj mi je mar za to — seže Lojze očetu v besedo — naj jo potrebuje kdor koli; jez jo bom že ob svojem času; povejte mi zdaj le imé!“

Zdaj pokažejo oče Lojzetu vertilo na obeh stranéh. „Ako bi bil ti — rečejo — kaj prebrisana glava, bi pač sam zlahkoma tako ime uganil; saj vidiš, zgornja stran je enaka spodnji, toraj „tik“.“

„Znabiti se pravi „tik tak“ — urno Lojze besedo poprime — meni se celó dozdeva, da sem te besede v šoli slišal“.

„Šmentaj, ravno to bo — se nasmejajo oče proti Janezu — no, Lojze, zdaj pa že vem, da nimaš slame v glavi“.

Ker pa se oče le v eno mer muzajo, ni Lojze koj pripravljen verjeti, zato popraša Janeza: ali se res tako zove in kaj se mora še dostaviti?

„Se ve da, tik tak, na uni strani je pa ravno tak“ — mu ta resno in se komaj smeja zderžijoč odgovori.

Oče pa med tem krompir že pečeni iz ognja vzamejo in ga Lojzetu podajo, ki še enkrat preljubo orodje zraven štora veselo pogleda, in vedno „tik tak, na uni strani je pa ravno tak“ mermraje iz kovačnice odide, kamor se danes več ne verne, ker se njegovi součenci na drevjišu z žogo „pankerte“ igrajo.

Komaj pride prihodnjega dné, v nedeljo, zjutraj o pol devetih od šolarske maše domú, že dirja na vert, kjer se na klop vsede pod hruško, kateri perje slane umorjeno že odpada. Prav krásno jutro je, da malo taci v jeseni. Nebo je jasno kot ribje oko in solnce prijazno sije. Našemu Lojzetu se tako prijetno zdi, da več časa tū posedi in se po pticéh ozira, ki na visocih vejah svoje melodije Stvarniku v juterno hvalo prepevajo. Ravno zdaj pade zadnja hruška z drevesa, katero Lojze z mnogo rumeno-rudečimi peresi vred pobere, ki mu je vsled njene lepote posebno močno všeč. Z vsem tem pa ni še zadovoljen, ampak spomni se — železnega vertila, po katero nemudoma letí. Že odpira vrata v kovačnici, al nočejo se odpreti, ker ni nobenega notri bilo. On pa le terka in terka na vrata, pa ni ga, ki bi mu jih odperl. Vse je tiho. Toraj prične Janeza klicati, naj mu odpró in vrat ne tiščé; al vse ostane tiho. Poslednjič začne razgrajati: „Saj vem, da sta nalašč tiho in vrata tiščita; le bitro odprita; ako ne, jih bom razbil“. Ko pa le ni nobenega glasú, se naveliča terkanja in k materi v kuhinjo letí se pritožiti. „Oj ti butec — ga mati posvariyo — ali si že pozabil, da je danes nedelja!“

Lojze pa se le ne more želje do vertila znebiti, zato prosi mater, naj bi mu kovačnico šli odpret, kamor bi po neko reč rad šel.

„Ti pa že spet kake muhe po glavi rojijo — ga mati pokregajo — da bi danes kaj razbijal ali na vertu berskal“.

Ker jim ne dá mirú, mu rečejo povedati, kaj vendar v kovačnici hoče. Zdaj Lojze vidi, da se utegne njegova želja le pod tem pogojem spolniti, ako materi pové, se premaga in reče: „I, saj veste, „tik tak“.“

„Pojdi, pojdi, prismoda“ — ga zavernejo mati — „s praznimi kvantami“.

Lojze misleč, da ga mati niso razumeli, jih v eno mer prosi, naj bi mu kovačnico odperli, iz ktere bi samo „tik tak, na uni strani je pa ravno tak“ vzeli.

Ko tako besedujeta, jo primaha Janez domú, ktere ga Lojze naravnost vpríčo matere vpraša, naj on pové, da je „tik tak“ v kovačnici. Janez, to slišati, komaj smeh premaga, potem glasno pravi: „Stric Andrej, kteremu delamo, so nama ta teden „tik tak“ („neko vertílo“ — reče tiho materi) v popravo poslali, ktere ga je Lojze včeraj v kovačnici opazil; toda že včeraj zvečer so ga oče popravljenega nazaj nesli.

Lahko si je misliti Lojzetovo osupnost, ko sliši, da je vertílo že pri stricu. Sedaj premišluje, kako bi do strica in do vertíla prišel.

Al kmali dobí priložnost k temu, še prej ko je mislil. Mati ga pokličejo in po vriska pošljejo. Lojze pa, namesto da bi k bližnjemu kupcu šel, si raje daljno pot k stricu izvoli, ki so zraven železnice tudi „specarije“ prodajali.

Po otroški navadi tudi Lojze med potjo vedno „polič hudega vriska“ „polič hudega vriska“ na pol glasno izgovarja, da bi do štacune ne pozabil. K nesreči ga sreča nek tovarš in ga praša, jeli bo prišel popoldne po kersanskem nauku na travnik žogo bit, kar mu Lojze poterdi. Al že med tem pogovorom pozabi, koliko vriska ima prinesiti in mora se domú prašat verniti. Ko jih domá nekoliko požre, da vse drugo dobro zapomni, le tistega ne, kar bi bilo treba, se sopet odpravi po vriska. Kar najbolj more teče, da bi prej v štacuno dospel, kajti boji se, da zdaj zdaj utegne kdo vertílo v štacuni kupiti in mu ga odnesti. Stric mu vriska natočijo in ga marsikaj prašajo, ker ravno nimajo ljudi v štacuni. Naposled se prederzne Lojze strica za vertílo vprašati rekoč: Ali vam niso snoči oče „tik tak“ nazaj prinesli?

„Tik tak!“ kaj pa je to? — ga ujec smeja vprašajo. „I, tik tak, na uni strani je pa ravno tak, za ktere ga sem vas mislil prositi“ — odgovori Lojze in si prizadeva videti, da stric tega ne razumejo, jim po moči razložiti, kaj je to.

Stric se komaj spomni, kaj so jim oče prinesli, kar so pa koj oddali, ker jim je to nekdo v popravo dal.

„No, ti si pravi Lojze — rečejo stric, ga z roko za ramo pomajaje — kje si pa to pobral, so ti jo pa že domá v kovačnici skuhali. Temu se pravi vertílo, ktere ga sem sicer že spečal, al to nič ne dé; — na tū imaš nekaj smokev in rožicev. Namesto vertíla, ktere ga utegneš še mnogokrat v roke dobiti“.

Lojzetu pa danes ne diše ne smokev ne rožiči — le „tik tak“ mu po glavi roji.

Če se marsikteremu mojih častitih bravcov „tik tak“ mladega Lojzeta neumen zdí, naj pomisli, da „jezdari svojega osla“ ali kakor Nemec pravi „sein Steckenpferd haben“, kar nahajamo s toliko doslednostjo pri tolikih še tudi starih ljudéh, ni dosti bolj pametno kakor Lojzetov „tik tak“.

Nožarjev.

Dopisi.

V Terbovljah 22. sveč. J. H. — Sicer veseli pust se je pri nas letos žalostno obnašal, imeli smo namreč na pustno nedeljo pet merličev na enkrat v fari, med njimi dva možka, ki sta bila v snegu zmrznjena najdena. Eden teh nesrečnih je bil kmetiški sin v službi za hlapca; v petek pred pustno nedeljo je vole v Prebold gnal, tam se vina od več napil, in nazaj gredé je komaj četert ure od svoje domačije v zametu obležal. Drugi je bil ptuj berač, kteri je blizo pešpota, ki čez neko stermo čerjav (ojstro skalovje) pelja, tudi berž ko ne v pijanosti opešal, tam obležal in zmrznil; bil je mož srednje velikosti, okoli šestdeset let star, imel je na sebi rujavo suknjo domačega dela. Več let že je v naše kraje zahajal; ljudje so ga radi imeli, ker je bil zgovoren in je rad pél, zlasti pesem od „Križne gore“;

vendar pa nihče ne vé, od kod da je bil; eni pravijo, da je iz Kozice, drugi da iz Šmartna pri Liti, eni da od Šentgotarta, in še drugi da iz uranske ali ročiške fare.

Iz Ljubljane. — 11. dan t. m. je vjela kantonska gosposka okolice ljubljanske dva grozovita roparja, ki sta še okoli Medvod potikala: Prelesnik-a, po domače Čundra, in pa Dane-ta, unega v Ladii, tega pa v Mavčicah. Serčni gospod, ki je prevzel nevarno vodstvo ponočne patrola 10. tega mesca, bi bil kmali lahko rekel: „celo noč smo lovili, pa nič nismo vjeli“, ker res še le zjutraj ob štirih mu je obveljalo vjeti Čundra, ki je, na 18 let v težko ječo obsojen, pred kakim poldrugim letom iz Oseka všel in se odsihmal spet po Kranjskem klatil, kradel in ropal. Ko so njega zasačili in v Medvode peljali, je izdal Dane-ta, ktere ga so tudi še tisto jutro v Mavčicah vjeli in potem dotični sodnii izročili. Še pa se klati — kakor ljudje pravijo — po Koroškem okoli in hudodelstva dopernaša Čundrov pajdaž, glasoviti Siherl, po domače Dimež imenovan, ki na veliko let v težko ječo obsojen je tudi iz Oseka všel. Pač bi bilo bolje, ako takih tolovajev, ki so ljudém strah in groza, ne morejo varno zapertih imeti, da bi jih poslali naravnost v kertovo deželo. — Pri tej priliki tudi omenimo, da so pošteni ljudje prav hvaležni sedanji tukajšni kantonski gosposki, da tako marljivo trebi obilo derhal malopridnih ljudi vsake baže iz ljubljanske okolice. Tudi smo slišali, da bode gospod poglavar Pajk toliko potrebno popravo kantonskih cest v svojo posebno skerb vzel in jih z drevjem zasajati začel, v kterem početju ga bojo gotovo soseske pridno podpirale, ker drevesa ob cestah so pozimi ob velikem snegu in zametih dobre kažepoti, pletinski čas prijazni spremljevalci popotnih, v jeseni pa s svojim sadjem na hvalo vsakemu, kdor ga vživa. Če vidimo to v toliko drugih deželah in se jim šteje v čast in hvalo, zakaj bi mar pri nas kaj takega ne bilo!

Iz Ljubljane. Te dni je prišel, kakor smo slišali, iz Dunaja na nasvet tukajšnjega gimnazijalnega učiteljstva ukaz zastran slovenskega jezika, v kterem je nek najpoglavitniše to, da ima nauk slovenske slovnice za rojene Slovence predpisani nauk biti, ktere ga klas ima vprihodnje pri klasifikaciji ravno tako veljaven biti, kakor vsakega drugega nauka. Ker dozda slab klas iz slovenščine ni škodoval napredku učencom, je to sicer ena stopinica na bolje; al vidi se, žalibog! tudi iz tega, kako daleč smo še od obveljave ces. ukaza od 8. avgusta 1859, kteri je oklican za vse dežele cesarstva, razun Beneškega, in ki je, kakor so „Novice“ dostojno dokazale, edina pot, da se v šolah izučí domači jezik tako, kakor ga različni stanovi v djanškem življenju potrebujejo in ga terja slovstveni napredek. — V saboto popoldne so nam pokopali mnogospoštovanega kolarskega mojstra in posestnika, g. Matija Hribar-ja, ki je po dolgi bolezni za pljučno jetiko umerl v 42. letu svoje starosti. V Žerovnici blizo Cerknice rojen je celi čas svojega življenja hrepenel po vedno višji omiki v svojem rokodelstvu in z bistro glavico, nevtrudljivo pridnostjo in redko poštenostjo si pridobil ne le ime prvega krajnskega kolarja, temuč tudi bistroumnega mojstra v mašinarstvu, kar slavno spričuje njegova slamoreznica, za ktero je predlanskim privilegij dobil. Ker nam je gospod V. Kurnik, ki je poslednje leto pri njem delal, pesmico podal, da bi jo rajnkemu v spomin natisnili v našem listu, naj ona namesto nas dalje govori o prezgodaj nam umerlem verlem domoljubu.

V spomin Matiju Hribarju.

Prezgodnja pokriva Te zemlje gomila,
Predragi Matija, spoštveni mestljan,
S Teboj je Ljubljana možaka zgubila,
Kakoršen je redko v deželi vsejan.

Porabil si verlo vse Svoje darove,
Katere Ti dal je dobrotljivi Bog,
Si cenil jih višje ko bele gradove,
Katerih nobeden ne spuli iz rok.